

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Anna Ściepuro

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2019 r. w Tczewie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy egzekucyjnej o sygnaturze akt (...)

prowadzonej z wniosku wierzyciela (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko dłużnikom T. K. i M. K.

w przedmiocie skargi dłużnika T. K. na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tczewie Adama Śmiałka z dnia 24 maja 2018 r. w przedmiocie kosztów postępowania

oraz wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej

postanawia:

1. oddalić skargę;
2. oddalić wniosek o obniżenie opłaty egzekucyjnej.

UZASADNIENIE

W dniu 08 grudnia 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Tczewie Adam Śmiałek wszczął postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. przeciwko dłużnikom T. K. i M. K., na podstawie tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 27 marca 2015 r., zaopatrzonego prawomocnie w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 29 kwietnia 2015 r.

Prowadzone przeciw dłużnikom postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne, stąd pismem z dnia 04.04.2018 r., Komornik powiadomił strony postępowania, że zostanie ono umorzono. Następnie pismem z dnia 23.04.2018 r. pełnomocnik wierzyciela złożył wniosek o umorzenie postępowania w trybie art. 825 kpc. W dniu 24 maja 2018 r. Komornik Sądowy wydał postanowienie o umorzeniu postępowania na wniosek wierzyciela w trybie art. 825 pkt 1 kpc oraz o zwrocie wierzycielowi tytułu wykonawczego. Kolejnym postanowieniem z dnia 24 maja 2018 r. Komornik Sądowy rozliczył koszty postępowania egzekucyjnego, ustalając, że na koszty postępowania egzekucyjnego składają się: koszty doręczenia korespondencji w kwocie 133,37 zł, ustalone na podstawie art. 39 ust. 2 pkt. 8 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz opłata stosunkowa od świadczenia pozostałego do wyegzekwowania w kwocie 19.997,51 zł, ustalona na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Na zasadzie art. 770 k.p.c. Komornik obciążył ustalonymi kosztami postępowania w sprawie dłużników.

Skargę na wyżej wskazane postanowienia wniósł dłużnik T. K., podnosząc, że Komornik przyjął błędnie jako podstawę umorzenia postępowania wniosek wierzyciela (art. 825 pkt. 1 kpc), gdy w rzeczywistości podstawą umorzenia winien być art. 825 pkt. 2 kpc w związku z utratą mocy tytułu egzekucyjnego – bankowego tytułu egzekucyjnego.

Wskazał, że w tej sytuacji obciążenie kosztami postępowania dłużników jest niewłaściwe, ponieważ w sytuacji, kiedy postępowanie egzekucyjne zainicjowane przez wierzyciela było niecelowe i nieskuteczne, na podstawie art. 49 ust. 5 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji koszty te winny obciążać wierzyciela.

We wniesionej przez siebie skardze dłużnik wniósł o zmianę/uchylenie postanowienia w przedmiocie kosztów postępowania poprzez odstąpienie od obciążania dłużników tymi i obciążenie nimi wierzyciela bądź przez ich zniesienie.

Jednocześnie, na wypadek nieuwzględnienia skargi, dłużnik złożył alternatywny wniosek o obniżenie wysokości ustalonej opłaty stosunkowej do najniższej przewidzianej przez ustawę, tj. do wysokości 1/20 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

W uzasadnieniu skargi wskazano ponadto, iż dłużników T. K. i A. K. łączyła z wierzycielem (...) Bank S.A. umowa kredytu hipotecznego, po rozwiązaniu której w/w bank wystawił w dniu 27 marca 2015 r. bankowy tytuł egzekucyjny, na który nadana została klauzula wykonalności. W oparciu o tak powstały tytuł wykonawczy wierzyciel zainicjował w dniu 03 grudnia 2015 r. postępowanie egzekucyjne względem dłużników, po czym w dniu 30 grudnia 2015 r. scedował swoje prawa do wierzytelności z tytułu umowy kredytu hipotecznego na rzecz D.(...)z siedzibą w W.. Cesjonariusz, nie mogąc korzystać z przywileju egzekwowania bankowego tytułu egzekucyjnego, wystąpił przeciw kredytobiorcom z powództwem o zapłatę. Zdaniem dłużnika wyżej wskazana okoliczność świadczy o tym, iż bankowy tytuł egzekucyjny, którym posługiwał się pierwotny wierzyciel, utracił swoją moc. W sprawie nie zaistniała zatem żadna z przyczyn umorzenia postępowania, o których mowa w art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Stąd też w myśl art. 49 ust. 5 wyżej wskazanej ustawy komornik nie był w ogóle uprawniony do ustalania opłaty egzekucyjnej od niewyegzekwowanego świadczenia. Ustaloną przez komornika opłatą stosunkową winien uiścić co najwyżej wierzyciel pierwotny, gdyż dokonując zbycia wierzytelności sam odstąpił od egzekwowania roszczeń, a zatem winien liczyć się z tym, że powstaną koszty egzekucji, które będzie musiał opłacić.

Co do alternatywnego wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej dłużnik wskazał, że ustalona wysokość opłaty nie odpowiada nakładowi pracy poniesionemu przez komornika w realiach niniejszej sprawy. Egzekucja prowadzona przez komornika nie była skomplikowana i nie wymagała podejmowania licznych czynności. W ocenie dłużnika nie było konieczności podejmowania działań w celu poszukiwania majątku dłużnika. Ponadto dłużnik wskazał, że toczy się postępowanie sądowe z powództwa obecnego wierzyciela, w którym podnosi zarzut nieważności umowy kredytu hipotecznego indeksowanego do kursu CHF. Wniosek o obniżenie opłaty dłużnika uzasadniał także złą sytuacją finansową (której nie przedstawił szerzej) oraz posiadaniem zadłużeniem. Do wniosku dołączył zeznania PIT-37 za rok 2012 i 2016.

W odpowiedzi na skargę dłużnika Komornik wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej, jak też o nieuwzględnienie wniosku dłużnika o obniżenie opłaty stosunkowej. W uzasadnieniu wskazał, że prowadził postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela na podstawie przedłożonego tytułu wykonawczego. Zgodnie z art. 804 kpc komornik nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. W toku postępowania wierzyciel złożył wniosek o umorzenie postępowania, który był wiążący dla komornika. Stąd też postanowienia o umorzeniu postępowania oraz obciążeniu dłużników kosztami tego postępowania znajdują pełne odzwierciedlenie w treści art. 825 pkt. 1 k.p.c., art. 770 k.p.c. oraz art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. W przedmiotowej sprawie brak jest również podstaw do zastosowania dobrodziejstwa w postaci miarkowania opłaty stosunkowej. Mimo że dana sprawa jest typowa, to nakład pracy komornika nie był wcale niski. Komornik podejmował wszelkie niezbędne czynności zmierzające do ściągnięcia należności od dłużników na rzecz wierzycieli. Ponadto dłużnik nie wykazał żadnych okoliczności świadczących o jego szczególnej sytuacji materialnej.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do skargi w przedmiocie obciążenia dłużników kosztami postępowania. W ocenie Sądu skarga ta nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 776 k.p.c. podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy. Tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności może nastąpić tylko na podstawie ustawy, wyroku sądu bądź w drodze zaspokojenia wierzyciela. Jeżeli żadna z tych okoliczności nie wystąpiła, tytuł wykonawczy pozostaje w mocy i funkcjonuje w obrocie prawnym. Jeżeli chodzi o szczególny tytuł egzekucyjny, jakim jest bankowy tytuł egzekucyjny, wskazać trzeba, że nie utracił on mocy, tak jak wskazuje dłużnik. Faktem jest, że w orzeczeniu z dnia 14 kwietnia 2015 r. sygn. P 45/12 Trybunał Konstytucyjny uznał, że umożliwienie bankom wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych jest niezgodne z zasadą równego traktowania, w konsekwencji czego uznał, że art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe są niezgodne z art. 32 ust. 1 konstytucji. Przepisy straciły moc obowiązującą z dniem 01 sierpnia 2016 r. Niemniej jednak bankowe tytuły egzekucyjne wystawione przed tą datą funkcjonują nadal w obrocie prawnym i po nadaniu im klauzuli wykonalności, mogą być egzekwowane, tyle tylko, że wyłącznie przez podmioty uprzywilejowane – jakimi są banki. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 09.06.2017 r. wydanej w sprawie III CZP 17/17 potwierdził tą tezę, uznając (w podobnych okolicznościach faktycznych), że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia objętego tym tytułem wobec cesjonariusza niebędącego bankiem. Przekładając to grunt niniejszej sprawy stwierdzić trzeba, że sam fakt, że doszło do nabycia wierzytelności banku wobec dłużnika przez wierzyciela, jakim jest fundusz sekurytyzacyjny oznacza jedynie tyle, że na podstawie tego tytułu ten konkretny wierzyciel nie może dochodzić od dłużnika kwoty objętej tytułem egzekucyjnym wystawionym przez bank, lecz musi posiadać własny odrębny tytuł wykonawczy – w tym przypadku prawomocne orzeczenie Sądu. Jednakże sam bankowy tytuł egzekucyjny nadal w obrocie prawnym pozostaje i w przypadku cesji tego tytułu na podmiot będący bankiem, może on być skutecznie egzekwowany. Tak zatem nie zachodzą przytaczane w skardze przesłanki wymienione w art. 49 ust. 2a ustawy o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 29 sierpnia 1997 r., bowiem co do zasady bankowy tytuł egzekucyjny nadaje się do wykonania i nie utracił mocy.

Wskazać też w tym miejscu należy, że prowadzone postępowanie egzekucyjne było zasadne. W dacie wszczęcia postępowania egzekucyjnego wierzyciel posiadał egzekwowalny tytuł wykonawczy oraz nie występowały żadne okoliczności, które mogłyby wskazywać, że postępowanie zainicjował bezzasadnie. Komornik natomiast jako organ egzekucyjny nie uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym, o czym stanowi art. 804 kpc. W tej konkretnej sprawie nie można też zarzucić wierzycielowi, by niecelowo i zamierzenie kontynuował postępowanie przeciw dłużnikowi. Niezwłocznie po powzięciu informacji o bezskuteczności egzekucji skierowanej przeciwko dłużnikom, wierzyciel wystąpił do komornika o umorzenie tego postępowania. Tak więc na żadnym etapie postępowania wierzyciel nie dopuścił się niecelowego prowadzenia egzekucji. Tym samym nie było żadnych podstaw, aby odstąpić od generalnej zasady rozdziału kosztów w postępowaniu egzekucyjnym, wyrażonej w art. 770 k.p.c., i by kosztami tymi obciążać wierzyciela.

W art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, mowa jest jedynie o dwóch przypadkach umorzenia postępowania egzekucyjnego, kiedy to komornik pobiera opłatę stosunkową od dłużnika, a mianowicie gdy umorzenie tego postępowania następuje na wniosek wierzyciela (art. 825 pkt 1 kpc) oraz na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 kpc (tj. w przypadku bezczynności wierzyciela).

Taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie (wierzyciel zgłosił wniosek o umorzenie postępowania), stąd uznać należy, że co do zasady opłata egzekucyjna a naliczona została prawidłowo i zasadnie. Sposobu naliczenia opłaty stosunkowej (jako 5% niewyegzokowanego świadczenia) dłużnik nie kwestionował.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe okoliczności, na podstawie art. 7672 § 1 k.p.c. oraz przywołanych wyżej przepisów Sąd postanowił jak w punkcie pierwszym sentencji.

Niezależnie od powyższego, analiza treści skargi oraz akt egzekucyjnych KM (...) nie dała podstaw do wydania Komornikowi zarządzeń przez Sąd w trybie art. 759 §2 kpc.

Przechodząc do rozpoznania wniosku o obniżenie opłaty sądowej należy wskazać, że w ocenie Sądu nie zasługuje on na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 49 ust. 7 i 10 ustawy dłużnik może złożyć wniosek o obniżenie wysokości opłat. Po rozpoznaniu wniosku, sąd może, uwzględniając w szczególności nakład pracy komornika lub sytuację majątkową wnioskodawcy oraz wysokość jego dochodów, obniżyć wysokość opłat.

Obowiązująca regulacja jest przepisem wyjątkowym, którego konieczność zastosowania pojawia się tylko wtedy, gdy mechanizm „zwykły”, regulowany przez art. 49 ust. 1 i 2 ustawy o komornikach prowadziłby do wyliczenia opłaty komorniczej w wygórowanej wysokości (wypadek „szczególnie uzasadniony”, wymagający miarkowania). Z rozważą należy sięgać po ten nadzwyczajny instrument, aby nie przyczynić się do osłabienia skuteczności i jakości egzekucji. Ocena przesłanek do obniżenia opłaty stosunkowej musi odnosić się do okoliczności konkretnego postępowania egzekucyjnego i sytuacji danego dłużnika.

Z uzyskiwanych opłat egzekucyjnych Komornik musi utrzymać prowadzoną przez siebie Kancelarię. Są to kwoty, które ponadto obejmują dochód komornika z prowadzonej przez niego działalności. W związku z tym muszą zachodzić szczególne przesłanki, aby ograniczyć wysokość opłaty egzekucyjnej. Opłaty egzekucyjne pobierane przez komornika determinują bowiem istnienie i sprawne funkcjonowanie państwowego systemu egzekucji sądowej.

W niniejszej sprawie nie zachodzą szczególne, wyjątkowe okoliczności, przemawiające za obniżeniem opłaty. Dłużnik powołał się na swoją sytuację osobistą, wskazując, że zaciągnięcie przez niego kredytu hipotecznego indeksowanego do kursu CHF doprowadziło do jego skrajnej niewypłacalności, jak też, że obecnie trwa postępowanie sądowe, w którym dochodzi unieważnienia tej umowy. Jeżeli chodzi o jego sytuację majątkową, dłużnik do wniosku o obniżenie opłaty załączył jedynie zeznania podatkowe za rok 2012 i 2016. Nie przedstawił aktualnego stanu majątkowego i aktualnej sytuacji osobistej, wobec czego Sąd nie mógł jej ocenić przez pryzmat art. 49 ust. 10 ustawy o komornikach.

Należy też mieć na uwadze, że istotą egzekucji jest zastosowanie przez uprawniony organ przymusu wobec dłużnika, mającego na celu przymusowe zaspokojenie wierzyciela kosztem majątku dłużnika. Oznacza to, że każda egzekucja skutkuje uszczupleniem majątku dłużnika, a w większości przypadków prowadzi do pogorszenia jego sytuacji majątkowej.

Brak jest w tej sytuacji podstaw, aby to Komornika obciążać finansowo konsekwencjami zaciągnięcia przez dłużnika kredytu indeksowanego. Wskazać należy, że postępowanie sądowe, na które powołuje się dłużnik, dotyczy jego sporu z obecnym wierzycielem, nie pierwotnym (czyli bankiem) i nie będzie on wywoływał bezpośrednio skutku na pierwotny stosunek prawny. Ewentualne skutki kolejnych postępowań sądowych rzutować będą na powstanie roszczeń dłużnika wobec banku. Komornik nie powinien w tym zakresie ponosić odpowiedzialności finansowej. Zauważyć należy, że w niniejszej sprawie Komornik podjął szereg działań - skierował postępowanie egzekucyjne do wierzyciela, rachunku bankowego, nieruchomości dłużnika.

Mając na uwadze powyższe, w pkt. 2 postanowienia na podstawie art. 49 ust. 10 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, wniosek należało oddalić.